

Viðmerkingar:

Løn heiðurs, Nobels?

Sum eg siti og skeiti í okkurt hissi gamalt føroyskt blað, detti eg fram á grein um, hvør ið mundi fara at fáa heiðursløn Nobels í fjór-
«**Heiðursløn Nobels?**»

Fari dekan, eru í orviti føroyingar heilt blivnir? Hava óvanan nú skitna føroyingar allir, grót malar og flag Harrans, setningum í heilum óvigt at venda fingið. Verður við lag hetta, sjei pika, enda galin skjótt heilt. De er skore, de færingar...

Ja, so hugsa tú, nú tú situr úti í skergarðinum, jaglandi Cadbury'sjokolatú, og tær leingist so sára eftir tinum kær, móðurmáli (heldur enn móðurmáli tinum kær). Eg meini so við: poesi er eitt, fjölmiðlamál annað, og tað er væl eingin grund til at gera føroyskt flóktari enn tað longu er, ha?

Fyri fjórðingsöld síðani plagdi sovørðin vælsignaður fríður at valda kring oyggjarnar hvørt týskvöld beint eftir tíðindini. Tá sat hvør krabbi, ja hvør tann ið oyru hevði, gamal sum ungur, inni í stovuini/kokinum og lurtaði við andakt eftir teim spennandi ævintýrunum hjá Ola Kurt og Elini. Hvør minnist ikki ferðina upp á mánan, tá ið tey hittu manamannin, sum dugdi at sita «Spli» og tosa aftureftir. Litið grunaðu vit tá, at hesin

tilforlátligi manamaður fór at seta bógv í Útvarpinum stutt eftir og síðani tá hevur gjørt útvarpsmanningina málsliga í orviti. Tá, meðan Watergategolán leikaði á sum harðast, kundi eingin vita, at hetta margháttliga óvætumal av Mánanum ið vit hoyrdu í lurtinum, flentu at og sum eingin skilti, sum frá leið fór at gerast standardføroyskt, ikki bara í Útvarpinum, men eisini aðra staðni. Spela øll bond í loftmiðlunum aftureftir nú á døgum, eru tey klist skjeft saman, og hava allar teldur á blóðunum fingið virus isenn? So titt og knapt føroyingurin nærkast eini mikrofón, fer hann at tosa manamál, tvs. aftureftir. Hvussu ber tað til? Dugdi hesin fitti manamaðurin frá sjeitiárunum meir enn at mata seg?

Men, mutar onkur ímóti: føroyingar hava altíð sagt mamma mín, pápi mín og fjori mitt. Ja, tað er púra rætt - men hetta gildir at kalla bara skyldskaparorðini. Tí føroyingar hava sanniliga altíð kvøðið Høga tätt, um Dannimarks kong, Sigmunds tiv, Runsivalds stríð osfr. Kannið hvørslíðið í kvæðunum? Er kvæðamálburðurin, aftaná á 1000 ár, knappliga blivin skeivur og ofórøyskur?

Gamalt var, at vendi tú

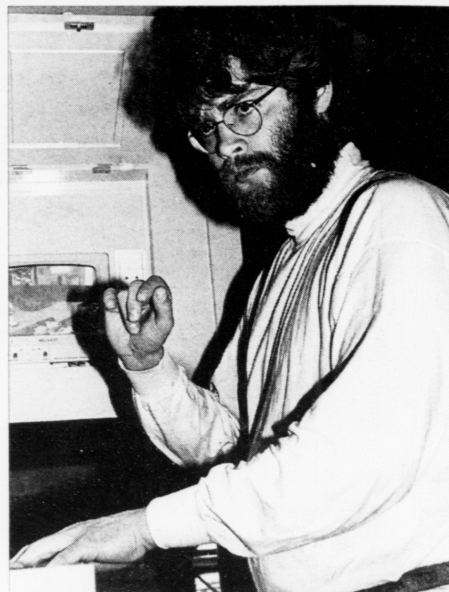
undirklæðunum rangvørt, bleivst tú ikki gandaður. Kanska er tað hetta, sum byr undir tí nýggja málsmótanum, og kanska eru føroyingar líka fullir í pátrúgv sum fyrr á døgum. Tí nú skal alt í føroyskum vendast við. Tað var ikki gamalt! Við hetta lag fer tað skjótt at eita Borð Brynjumanna, Dotur Tívals, ferð hendinga, ball rimmar, túrur ordans, tos álvara, neyt pinadoyðs, stríð devils, fani helvitis og veður halgadoyðs. Og tessvegna ríka fjölmiðlarnir dag og dagliga føroyskt við málsligum perlum sum 'Verjar Bill Clintons' og 'Søgu hins ameriska rocktónleiks'. Nær fara sálmarir í Morgunlestrinum at eita 'Sálmar Morgunlestrins'?

Tann frálíka barnabókin hjá Astrid Lindgren 'Mio, min Mio' er umsett til føroyskt, og tað væl eisini. Bert spell, at tann góða málsliga heildin skal oyðileggjast so av, at titlurin verður bronglaður til 'Mio min, Mio' (av onkrari ófatilgarari grund er kommað flutt, og hetta er ikki prentvilla: Tískil má henda fitta bók goymast fyri børnum, skulu tey nakrantíð læra at seta tekn. Nú er dyrkanin av óvugtum hvørslíði blivin sekterisk! So kann tað akkurát tað sama eita **Løn Heiðurs, Nobels.**

Tað er finar greiðir at hava óvugt hvørslíðið onkuntíð viðhvørt, kanska serliga í skaldsligum stíli. Men at pota tað inn altíð og alla staðni, sjálf í gerandismál, er nakað tvælt hundans.

«Jú, men í fornorrøn-um...», sigur onkur. **So what?** Eingin veit við vissu, hvussu tað hevur ljóðað, tá ið Sigmundur og Tróndur trættust, tí Føroyingasoga er niðurskrívað í Íslandi nakað væl eftir hendingarnar og er tessvegna ikki vegleiðandi fyri, hvussu føroyingar tosaðu tá á døgum. Eitt er tó púra víst: høvdingarnir báðir trættust ikki um Nobelheiðurslønina, tí hon var ikki uppfunnin tá. So hví viðgera hesa árligu stórhending á fornum vikingamáli?

«Jú, men í íslendskum...», visir onkur annar á - hvør skal siga, tað er lóglig skylda allra føroyinga at fyri ein og hvønn pris bekla føroyskt eftir íslendskum orðabókamáli. Men hví kveita til Íslands, tá ið Nobelheiðurslønin er svensk? Fyri mongum, mongum málteigum síðani mælti Jóan Hendrik nevniliga til, at vit altíð skulu kanna upprunamálið, tá ið um úttalu av fremmandum viðvikur. I totally agree! Sostatt er tað í finasta lagi, at Háskóli Íslands eitur 'Háskóli Íslands', eisini í føroyskum fjölmiðlamáli. Men fyri tað um íslendingar kanska umrøða eina svenska heiðursløn við vikingasyntaks, nýt-

Heri Eysturlíð

ast føroyingar ikki at fara akandi á búkinum eins og ófrælst fólk. Farið tit heldur og kannað eftir: **Hvussu siga svenskarar?**

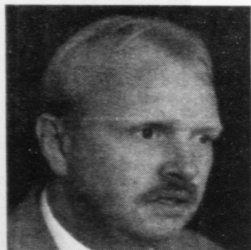
Tað er so ógíliga einfalt: teir siga **Nobelpriset**, stutt og greitt - eins og allir føroyingar gjørdur til fyri kortum. Einku málsligt hokuspokus, og vit sleppa undan lógnum blendingsformum sum Nobels Heiðursløn, Nobelsa Heiðursløn, Heiðurslønin hjá Nobel(i) - ella Heiðursløn Nobels! Sigði heldur Nobelprísurin, Nobelheiðurslønin ella Nobelvirðislonin. So sera einfalt og so líkatil. Og har-

aftrat røttføroyskt.

Frægari menn enn undirritaði eru famir í blóðini um, hvørt vit skulu siga prisur, heiðursløn ella virðislon á føroyskum. Tað fari eg ikki at gera meg klókan uppá. Havi bert hesa bøn til minar landsmenn og -konur: vælsignaði sigði, sum tit altíð hava sagt - annaðhvørt Nobelprísurin, Nobelheiðurslønin ella Nobelvirðislonin. Í einum orði. Alt hitt bronglið er og verður volap-
«**ykkið óskitna.**»

Heri Eysturlíð,
Stockholm

Jørn Hyldgaard vitjar

JØRN HYLDGAARD er pastor og hevur ábyrgd av øllum, sum fyrirferst í Troens Ord i Brande. Hann er eisini leiðari í missionsfyrirkøni International Outreach (INTO), sum hevur mission og neyðhjálpi í fleiri ymskum londum. Jørn ferðast eisini sum evangelistur og prædikumaður bæði í Danmark og í øðrum londum, og tí hevur hann ein trúfastan flokk av medarbeidarum í samkomuni sum standa fyri tí dagliga leiðsluni.

Motini verða í Rhema á Staravegi:

Hóskvöldið	15. apríl	kl. 20
Fríggjakvöldið	16. apríl	kl. 20
Leygarkvöldið	17. apríl	kl. 20
Sunnudagin	18. apríl	kl. 11 og kl. 19

Í august '98 vit vitjan av Jørn Hyldgaard og fleiri. Hesa ferð hevur hann eisini nokur við, sum koma at tæna saman við honum her. Mong vóru tey, sum møttu Harranum teir dagar, og vit gleða okkum at hoyra, hvat Harrin hevur lagt á hjarta hansara hesa ferð.

Hjartaliga
vælkomin

Aftur sendir Hann orð Sitt;
tá tíðnar ísurin; Hann
letur vind sín blása;
tá renna vøtnini.
Sálmar
147,18

SAMKOMAN RHEMA

Staravegur 5

Førir hægri løn til verri kappingarføri?

Nakað av orðaskifti hevur verið um lønarvøxtur og kappingarføri. Millum teirra, sum hava gjørt vart við seg, hava verið Jan Mortensen/Føroya Arbeidsgevarafelag, Poul Mohr, vinnulívsmaður, Bjarni Olsen, búskaparfrøðingur og Bjarni Djurholm, lógtingsmaður.

Teirra sjónarmið kann samanfatast sum ein generellur pástundur: Lønarvøxtur - og í hvussu er lønarvøxtur, sum er stórri enn tann hjá kappingarneytum - førir altíð og óundansleppandi til verri

kappingarføri.

Tað er møgult, at hetta er so, men tað er í hvussu er eingin sjálfýlgja í min- um hugaheimi. Min trupulleiki er, at sjónarmiðið er framsett sum ein pástundur. Eingin av teimum nevndu hava argumenterað fyri pástandinum, tíansheldur dokumenterað hann.

Tað letur til, at fjölmiðlarnir hava tikið pástandin til eftirtektar, tí haðani hava vit vantrúna ónga hjálpi fingið enn. Tí fari eg at heita á tykkum fyra um at siga mær, hvussu tit koma fram til henda pástandin.

Í grundini er pástundurin av alstórum politiskum og samfelagsligum týðningi. Passar hann, so er tað umráðandi, at hann fær undirtøku millum teirra, sum avgera lønarlagið her á landi. Og hinvegin: Passar pástundurin ikki ella bert partvis, so eru tit við til at forða eini gagnligari búskaparligari menning her á landi.

Eg fari av landinum dag og eftir aftur fríggjadagin um eina viku. Vónandi hava tit okkurt til ta tíð.

Vinarliga
Ólavur Waag Høgenesen

Skomm at tingmenn ikki vilja hækka fólkapensjónina

Tá tingmenn hava ráð at geva sær sjálvum so stóra løn, sum teir nú hava gjørt, so áttu teir eisini at havt ráð at givið okkum eina rimuliga pensjón.

Hetta sigur ein pensjónistur, sum hevur ringt til Sosialin, tí hann er ikki sørt argur inn á, at menn bara

tosa um pensjónirnar uttan at gera nakað við tær - Eg skal sum øll onnur gjalda fyri olju, el, telefon o. a. Hjá okkum, sum eldir eru og ónga inntøku hava umframt pensjónina er hetta sera tungt - og tí skilji als einki av hesum, at menn bara tosa uttan at gera nakað

við tað.

Hesin pensjónisturin heldur tað vera stóra skomm, at landsins kosnu menn bera seg soleiðis at - og hann leggur afturat:

- Teir fylgja als ikki lógini í Danmark, hvat fólkapensjónini viðvíkur!